

Lausunto Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän toimintasuunnitelmaan vuosille 2022-2024

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.08.2021 § 14
3611/00.04.01/2021

Valmistelija

Vammaissosiaalityön päällikkö Laura Tuominen, laura.tuominen@salo.fi, 02 778 3003 ja sosiaalipalveluiden johtaja Eeva Purhonen, eeva.purhonen@salo.fi, 02 778 3000

KTO Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus, Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä on pyytänyt jäsenkunniltaan kuntalain mukaista lausuntoa toimintasuunnitelmaan vuosille 2022-2024. Lausunto tulee antaa 3.9.2021 mennessä. Lausuntopyyntö on liitteenä.

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin (KTO Kehitysvamma- alan tuki- ja osaamiskeskus) järjestää tukipalveluita laajasti ja kattavasti Salon kaupungin palveluiden tueksi. Palveluita järjestetään eri ikäryhmille, osalle kertaluonteisesti ja osalla asiakkaista hoitosuhde jatkuu läpi elämän. Pitkäaikaisessa kuntoutuspalvelussa salolaisia asiakkaita on edelleen kolme. Heille ei ole heidän hoidon vaativuuden vuoksi ollut mahdollista löytää toista asuinpaikkaa.

Kriisi-, tutkimus-, kuntoutus- ja hoitopalveluita käytti vuoden 2020 aikana 12 salolaista asiakasta. Palvelut toteutettiin neuropsykiatrian, kehitysvammapsykiatrian ja kehitysvammalääketieteen yksiköissä. KTO:n asiantuntijapalveluita (kuntoutussuunnitelmat, lausunnot ja tukikeskustelut) käytti vuonna 2020 yhteensä 64 asiakasta ja KTO:n sosiaalityöntekijä laati yhteensä 53 asiakkaalle palvelutarpeen arvioinnin tai kuntoutussuunnitelman. Yhteensä 81 asiakasta käytti KTO:n lääkäripalveluita. Lääkäripalveluiden käyttö lisääntyi vuoden 2020 aikana. Jalkautuvana palveluna käytettiin erityisperhetyötä muutamalle asiakkaalle. KTO:n asumisyksiköissä asui vuoden 2020 aikana 15 asiakasta.

Tulevalla hyvinvointialueella KTO on tärkeä osa vammaispalveluita ja niiden kehittämistä. Kehittämistyötä on tehty yhdessä kuntien ja KTO:n kanssa hyvinvointialuevalmistelussa.

Kuntoutuspalvelut

KTO:n kuntoutuskeskuksen palvelut tukevat salolaisten erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden arkea tärkeissä nivelvaiheissa, tai kun arjessa tai asiakkaan toimintakyvyssä tapahtuu muutoksia tai haasteita. Tutkimus-, kriisi- ja kuntoutuspalveluiden merkitys tukipalveluna on erittäin tärkeä myös jatkossa. Hoitajaksojen alku- ja loppuvaiheessa tiivis yhteistyö asiakkaan asioita hoitavien vastuutahojen välillä on tärkeää. Hoitajaksolta on tärkeä saada kattava raportti ja mahdolliset ohjeet asiakkaan kotiutuessa. Näin hoitajaksolla mahdollisesti saavutetut onnistumiset saadaan jalkautumaan asiakkaan omaan elinympäristöön ja oman hoitohenkilökunnan tai kodin tietoisuuteen.

Kuntoutuskeskuksen ympärivuorokautiset jaksot ovat tuoneet usein tehokkaan intervention asiakkaan tilanteeseen jo pelkästään toimintaympäristön muuttuessa hetkellisesti. Joskus myös aikainen puuttuminen asiakkaan omassa toimintaympäristössä voisi tuoda helpotusta tilanteeseen. Jalkautuvien palveluiden (toimintaterapeutti, puheterapeutti, fysioterapeutti, psykologi tms.) käyttöönotto voisi olla joskus riittävä. Jalkautuvien palveluiden sijasta usein kuitenkin päädytään ympärivuorokautiseen jaksoon, että saadaan hetkeksi tilanne

rauhottumaan myös asiakkaan ympärillä toimivien henkilöiden keskuudessa.

Osallisuutta ja työllistymistä edistävä palvelu

Salolaisista asiakkaista kolme, jotka asuvat KTO:n asumisyksiköissä, käytti KTO:n osallisuutta edistävän toiminnan palveluita vuoden 2020 aikana. KTO:n asumisyksikössä asuvan asiakkaan on vaikea osallistua Salon kaupungin järjestämään toimintaan mm. pitkien välimatkojen vuoksi. Yhteinen kehittämistyö KTO:n kanssa nähdään hyvänä asiana. Digitaalisten palveluiden kehittäminen ja käyttöönotto myös erityisryhmien toiminnassa on tärkeää.

Asumispalvelut

KTO:n asumispalvelut on täydentänyt Salon kaupungin omaa asumispalvelua eniten tukea tarvitsevien asiakkaiden asumispalvelutarpeissa jo pitkään. Asumispalveluiden ylläpitäminen KTO:n palveluissa nähdään ehdottoman tärkeänä. Erityisiin tarpeisiin profiloituneet yksiköt takaavat moninaisen asiakaskunnan asumispalvelut ja samalla ehkäisevät kriisi- ja tutkimusyksiköiden kuormittumisen pitkäaikaisilta sijoituksilta.

Lähtöleveysuudessa voi olla tarpeen pohtia yhteistyötä keskivaikeasti kehitysvammaisten, autismin kirjon asiakkaiden asumispalveluyksikön saamisesta Saloon. Tällä hetkellä myös muille vammaisille joudutaan hakemaan palveluasumisen tai tehostetun palveluasumisen paikkoja muilta paikkakunnilta. Kasvava tarve koskettaa sekä ikäntyviä vammaisia että moniongelmaisia nuoria vammaisia.

Asiantuntijapalvelut ja lääketieteelliset erityispalvelut

KTO:n asiantuntijapalvelut tukevat salolaisten erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden arkea tärkeissä nivelvaiheissa, tai kun arjessa tai asiakkaan toimintakyvyssä tapahtuu muutoksia tai haasteita. Lääketieteellisten erityispalveluiden ja muiden asiantuntijapalveluiden toteutuksen osalta toivotaan tiivistä yhteistyötä ja toimintasuunnitelmaa mm. maksusitoumuskäytäntöihin.

Mylly-Antin koulu

Salon sivistyspalveluiden johtaja on antanut 30.6.2021 lausunnon Mylly-Antin koulussa järjestettävää perusopetusta koskien. Annettuun lausuntoon ei ole lisättävää.

Esittelijä	vt. Sosiaali- ja terveystieteiden johtaja
Päätösehdotus	Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päättää antaa valmistelutekstin mukaisen lausunnon Varsinais-Suomen erityisneuvoston (KTO) kuntayhtymän toiminnasta vuosille 2022-2024. Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.
Päätös	Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen. Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.
Tiedoksianto	Varsinais-Suomen erityisneuvoston kuntayhtymä Valmistelijat